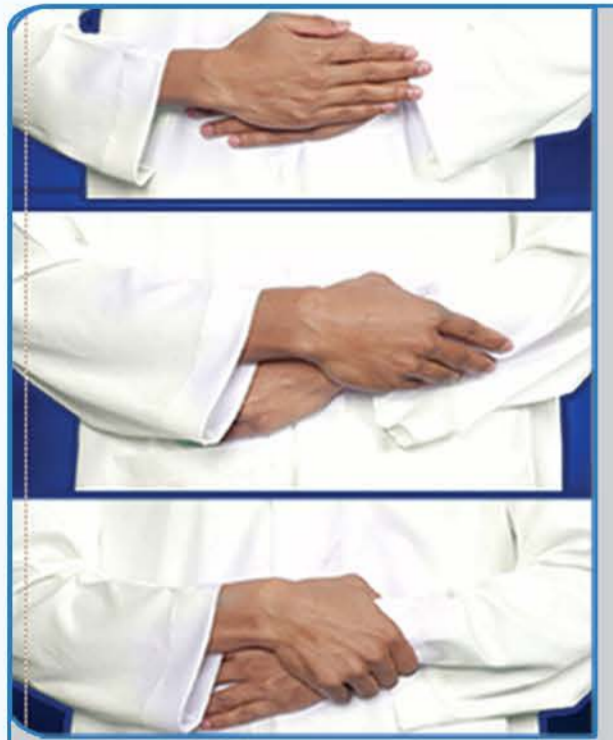

NAČIN OBAVLJANJA NAMAZA

Kada htjedne obaviti namaz, čovjek će ovaj ibadet otpočeti riječima Allahu ekber, (imam izgovara ovaj i ostale tekbi-re naglas kako bi ga čule muktedije, a oni izgovaraju usebi) i podići ruke skupljenih prstiju u visini ramena prilikom početka donošenja tekbira. Muktedija donosi tekbir poslije imama. * Obaveza je da se klanjač potpuno ispravi prilikom početnog tekbira, i tekbir nije ispravan ako se donese u pogetom stavu ili sjedeći, osim ako se radi o čovjeku koji ne može stajati; * Lijepo je da klanjač ispred sebe stavi perdu i primakne joj se. Perda imama dovoljna je onima koji za njim pristaju; * Nijet se donosi u srcu i nije ga obaveza izgovoriti; * Prilikom dizanja ruku to treba činiti umjereno; * Kada se radi o riječima koje su rukn ili vadžib, obaveza je podići glas u toj mjeri da čovjek čuje sam sebe, čak i u namazu u kojem se ne uči naglas, jer je minimalna visina glasa da čovjek čuje sam sebe; * Pokuđene su sljedeće stvari: okretanje, dizanje pogleda, zatvaranje očiju, stajanje podbočen, bespotrebno stajanje na jednoj nozi, potpuno sastavljanje nogu i njihovo prekomjerno širenje.

Desnom rukom obuhvata šaku ili podlakticu lijeve ruke i stavlja ih ispod grudi. Pogled usmjerava u mjesto na kojem će učiniti sedždu. Zatim usebi uči jednu od početnih dova koje su prenesene u autentičnim hadisima, eužu pa bismillu. Potom uči suru El-Fatiha, a poslije nje odlomak iz Kur'ana. (Imam uči naglas na sabah-namazu, kao i na prva dva rekata akšamskog i jacijskog namaza, dočim na ostalim rekatima uči usebi. * Pokuđeno je na jednom rekatu dva puta proučiti suru El-Fatiha i u prva dva rekata ograničiti se na učenje El-Fatihe; * Muktedija nije obavezan učiti dok imam uči naglas, to za njega čini imam, ali je lijepo da prouči El-Fatihu dok imam šuti; (Nije pokuđeno da se uči jedna sura na dva rekata niti da se njeno učenje podjeli na dva rekata, niti da se uči više sura na jednom rekatu. Nije pokuđeno ni da se uči s kraja sure ili njene sredine, a nije pokuđeno ni da se uči stalno jedna sura, ali pod uslovom da se ima uvjerenje da je i druge sure dozvoljeno učiti.) * Lijepo je Kur'an učiti po redosljedu koji je utvrđen u Mushafu, a pokuđeno je odstupanje od tog redosljeda. Zabranjeno je mijenjanje poretka riječi ili ajeta u jednoj suri.

Zatim donosi tekbir dižući ruke i čini ruku obuhvatajući koljena šakama, raširivši pritom prste i izravnajući leđa i glavu s leđima. U tom položaju izgovara zikr: Subhane Rabbijel-azim, što u prijevodu znači: neka je slavljén Gospodar moj veliki. Pokuđeno je ovaj zikr izgovoriti samo jednom, a potpunost se postiže njegovim izgovaranjem tri puta. * Izgovaranje tekbira (na mjestima gdje su predviđeni) i riječi: Semi'allahu limen hamideh obavezno je u toku tog pokreta, i neispravno je ako se učini poslije ili prije njega, jer je to mjesto predviđeno za drugi zikr; * Minimalno čime se zadovoljava ruku jeste da rukama može dodirnuti koljena, a kada je riječ o rukuu, ne treba ni pretjerivati ni podbacivati. * Stizanjem na ruku stiže se na taj rekat pod uvjetom da ruku učini s imamom, tj. prije nego što se imam podigne s tog rukna; * Kada čovjek uđe u džamiju s namjerom obavljanja namaza i zatekne imama da se vratio s rukua, lijepo je da stupi u namaz s njim i da ga sljedi, a da kasnije nadoknadi propušteni rekat; * Pokuđeno je učenje Kur'ana na rukuu i na sedždi, osim ako se recitiranjem određenih ajeta ima za cilj učenje dove, tada ne smeta, kao naprimjer, učenje ajeta: "Rabbena atina fid-dunja haseneten ve fil-ahireti haseneten" kao dove.

Zatim se, dižući ruke i izgovarajući: Semi'allahu limen hamideh, a to u prijevodu znači: Allah se odaziva onome ko Ga hvali, diže s rukua. Kada se uspravi izgovara: Rabbena lekel hamdu hamden kesiren tajjiben mubareken fihi, mil'e-s-semāvāti ve mil'e-l-erdi ve mil'e ma ši'te min šej'in ba'd/Naš Gospodaru, Tebi hvala – beskonačna lijepa hvala u kojoj je veliki blagoslov, onoliko kolika su nebesa i zemlja i onoliko koliko Ti želiš * Riječi: Rabbena ve lekel-hamd ne treba izgovarati sve dok se potpuno ne ispravi poslije rukua, jer se te riječi izgovaraju u stajaćem položaju; * U tom položaju kada se nakon rukua ispravi može da ispruži ruke niz tijelo, a može i da ih sveže kao na stajanju; * U autentičnim hadisima prenose se četiri forme zikra poslije rukua: Rabbena ve lekel-hamd; Rabbena lekel-hamd; Allahumme Rabbena ve lekel-hamd; Allahumme Rabbena lekel-hamd, i lijepo ih je kombinirati.

Zatim čini sedždu izgovarajući tekbir. Na sedži ruke odvaja od bokova, stomak od bedara, bedra od potkoljenica, ruke stavlja u širini ramena, oslanja se na nožne prste, okrenuvši i njih i prste ruku prema kibli. U tom položaju izgovara: Subhane Rabbijel-eala, a to u prijevodu znači: slavljén neka je Gospodar moj svevišnji! Sunnet je ovaj zikr izgovori tri puta, a može i više od toga, a može učiti i neku od dova prenesenih u autentičnim predanjima. * Pokuđeno je na sedždi spustiti laktove na tlo (kako čine zvijeri). * Lijepo je raširiti laktove ustranu, pod uvjetom da se time ne uznemiravaju drugi klanjači. Ako odulji sa sedždom, nije problem u tome da se čovjek laktovima osloni na bedra; * Obaveza je učiniti sedždu na sedam dijelova tijela, a ti dijelovi jesu sljedeći: vrhovi nožnih prstiju, koljena, dlanovi, čelo i nos. Namaz je pokvaren ako se bilo koji od spomenutih dijelova tijela svjesno podigne sa zemlje.

Zatim se, izgovarajući tekbir, podiže sa sedžde i sjeda. Postoje dva ispravna načina sjedenja između dvije sedžde: prvo, da lijevu nogu opruži i sjedne na nju, a desnu uspravi i podavije, a njene prste okrene prema kibli; i, drugo, da uspravi obje noge s prstima podavijenim prema kibli i sjedne na obje pete. Dok sjedi, tri puta izgovara: Rabbifir li, a to znači: Moj Gospodaru, oprost mi! Ako želi, na to može dodati i ovo: Verhamni vedžburni verfeani verzukni vensurni vehdini veafini va'fu 'anni, što ima značenje: smiluj mi se, učini me zadovoljnim, uzdigni me, opskrbi me, pomози me, uputi me, sačuvaj me i oprost mi. Potom čini drugu sedždu na isti način kao i prvu. Zatim se, izgovarajući tekbir, podiže sa sedžde i ustaje na kijam. Zatim klanja drugi rekat. * Pokuđeno je sjediti mimo dva načina prikazana, jer samo je to preneseno u autentičnim hadisima; * Dopušteno je sjesti odmora radi prije ustajanja na sljedeći rekat na isti način kao što se sjedi između dvije sedžde, stim što ovo sjedenje traje kraće i poslije njega se ustaje. Ako se sjeda odmora radi (dželsetul-istiraha), tada se tekbir donosi za sjedanje i neće se ponovo donositi prilikom ustajanja; * Učenje El-Fatihe treba početi nakon potpunog uspravljanja, jer je predviđeno da se uči na stajanju, ako se desi da je prouči prije nego što se potpuno ispravi, mora je opet proučiti, i to u stajaćem položaju, u protivnom, namaz je pokvaren.

Kada sklanja dva rekata, sjeda na prvi tešehud ispruživši gornji dio stopala po tlu, lijevu ruku stavlja na lijevo bedro, desnu na desno bedro, u desne ruke skuplja mali i domali prst, od srednjaka i palca pravi halku, a kažiprstom pokazuje u pravcu kible. U tom položaju uči tešehud: Et-tehijatu lillahi ves-salavatu vet-tajjibat..., a zatim, u trorekatnog i četverorekatnog namaza, izgovara tekbir, dižući ruke i ustaje na treći rekat. Preostali rekat, odnosno dva rekata klanja na već opisan način, stim što ne uči naglas, a uči samo suru El-Fatiha.

* Lijepo je na tešehudu pogled usmjeriti u desni kažiprst, koji je pohvalno lagahno skupljati i pružati. Također je lijepo na ovom tešehudu ne sjediti duže od učenja Et-Tehijatu.

Nakon što klanja preostali dio namaza, podavija noge i sjeda na tlo, na drugi (posljednji) tešehud. A postoje tri ispravna načina sjedenja na ovom tešehudu, i tako sjedi samo na posljednjem tešehudu, naravno, kada se radi o namazima koji imaju dva tešehuda. Kada prouči Et-Tehijatu, donosi salavate: Allahumme salli 'ala Muhammedin ve 'ala ali Muhammed..., a poslije toga može proučiti dovu koju želi.

*Načini sjedenja na posljednjem tešehudu: prvo, da opruži lijevu nogu i izbacij je ispod desne potkoljenice, desnu uspravlja a sjedi na stražnjici; drugo, da učini isto kao kod prvog načina osim što će opružiti i desnu nogu; i, treće, da učini isto kao kod prvog načina osim što će lijevu nogu staviti između potkoljenice i bedra desne noge; * Lijepo je na sjedenju proučiti neku od autentičnih dova, kao naprimjer: Eu'zu billahi min azabin-nari ve azabil-kabri ve fitnetil-mahja vel-memati ve

fitnetil-mesihid-dedždžal, a to znači: utječem se Allahu od patnje u vatri, kaburske kazne, od ovosvjetskih i onosvjetskih kušnji i od kušnji mesiha Dedžala, odnosno dovu: Allahumme inni zalemtu nefsi zulmen kesiren ve la jagfiruz-zunube illa ente fagfir li magfireten min indike verhamni inneke entel-gafurur-rahim, a to u prijevodu znači: moj Allahu, doista sam sebi počinio nasilje mnogo, a grijehe ne oprašta niko drugi osim Tebe, zato mi oprost i smiluj mi se, doista si Ti Oprostitelj, Milostivi; * Pokuđeno je bespotrebno oslanjanje na ruke u toku sjedenja.

Zatim predaje selam okrenuvši se na desnu i izgovarajući: Es-selamu 'alejkum ve rahmetullah, što u prijevodu znači: neka je s vama mir i Allahova milost. Isto to čini i na lijevu stranu. A nakon što preda selam, izgovara preneseni zikr ostavši sjediti na mjestu na kojem je klanjao. * Lijepo je okrenuti glavu prilikom predavanja selama i selam prvo predati na desnu, a zatim na lijevu stranu, a pokuđeno je dati prednost lijevoj strani. * Pokuđeno je rukom pokazivati desno i lijevo, odnosno podići ih i spustiti prilikom predavanja selama.